

امروز ۲۰
قسمتی ابری گاهی وزش باد در بعضی ساعات افزایش ابر

امام علی (ع)

در حکمت‌های منسوب به ایشان - شفقت تو به فرزندان باید بیشتر از شفقت او به تو باشد.

است. این وحدت فارغ از مذهب، جلوه ملی و مهمی است. زرتشتی‌ها و اهل سنت در کشور ما نرسوز را گرامی می‌دارند. اهالی ترکمن بر اساس نگرش مذهبی که دارند نرسوز را ساده برگزار می‌کنند و اعیاد ملی در نقطه‌های دیگری از کشور درجه قوی‌تری پیدا می‌کند. او ادامه داد: نگرش‌های باورمدارانه در آیین‌های ملی مطرح است که امروز، جهان را در بر گرفته و فارغ از مراسم مذهبی به آن نگاه شده است. حتی ما نمی‌بینیم که ائمه ما نسبت به نرسوز نگاه نادرستی داشته باشند. امام جعفر صادق (ع)، پیامبر اکرم (ص)، حضرت علی (ع) و امام رضا (ع) نسبت به نرسوز واکنش‌هایی داشته‌اند که بسیار زیباست و فرموده‌های آنها جای تأمل و تفکر دارد. پس از اسلام هم نرسوز آیین بزرگی بوده که تا حال حاضر ادامه پیدا کرده است. این پژوهشگر گفت: همواره با آداب و رسم‌هایی که پیش از او شدن سال صورت می‌گیرد، ثابت می‌شود که امید به آینده بیشتر از ناامیدی است. شک نکند تا زمانی که ایرانی، آیین نرسوز برگزار می‌کند، امید به آینده با درجه بالا پیش می‌رود. حتی خانواده‌هایی که توان مالی مناسبی ندارند، کمترین کاری که برای سال نو انجام می‌دهند خانه تکانی است. جاوید بیان کرد: ایرانی با آیین زنده است و این آیین همواره به او امید به آینده می‌دهد. آداب و رسوم فرهنگ ایرانیان، همدلی، وحدت، یگانگی و شکرگزاری نسبت به نعمت‌هایی که خداوند در اختیار ما می‌گذارد را می‌آموزد و این امر بسیار مهمی است.

خارجی‌ها کدام آیین‌های نوروزی را تغییر دادند

سمنو را می‌توان به شکل خشک شده هم استفاده کرد. این پژوهشگر افزود: از میوه‌های خشک هم روی سفرفه استفاده می‌شده که در حال حاضر سفرفه‌های تازه جایگزین آن شده است. ما هفت شبنم هم داشتیم و از شربت‌های مختلف در سفرفه استفاده می‌شده است. اشتراکاتی هم بین سفرفه نرسوز و عقد وجود دارد و روی هر دو نان و سبزی، عسل، آب و آینه گذاشته می‌شود. جاوید با بیان اینکه در هیچ کشوری مثل ایران تنوع مذهبی، وحدت و آیینی وجود ندارد، اعلام کرد: ما یک وحدت آیینی داریم که بین همه مذاهب‌ها در کشورمان مشترک

گوناگونی می‌کند. چون زمین در اعتدال بهاری یک گردش کامل می‌کند و مردم معتقد بودند زمین گردش نو می‌کند، در آب نازنج، سیب یا انار می‌انداختند تا حرکت زمین با حرکت نازنج در آب مشخص شود. او با بیان اینکه شیر نعمت دیگری است که زرتشتیان در سفرفه نرسوز می‌گذارند و همچنان هم انجام می‌دهند، گفت: ما بسیاری از مسائل را در فرهنگ‌مان به اشتباه متوجه شدیم و کمتر کسی این اشتباهات فرهنگی را به ما گوشزد می‌کند! اولین غذایی که بشر با گندم درست کرده، سمنو است که آن را روی سفرفه می‌گذارند. حتی

یک پژوهشگر معتقد است خارجی‌ها در دوره ناصرالدین شاه قاجار در برخی از آیین‌های نوروزی ما دخالت کردند و آن را با شیوه‌های مرموزانه‌ای تغییر دادند که یکی از آنها سفرفه نوروزی است. هوشنگ جاوید در گفت‌وگو با ایسنا، در باره تغییر برخی از آیین‌های نوروزی بیان کرد: یکی از آیین‌های نوروزی که دستخوش تغییرات شده است ورود ماهی قرمز به سفرفه نوروزی از دوره قاجار است. وجود ماهی قرمز روی سفرفه نرسوز سندیت کهن ندارد. اگر از هموطنان زرتشتی هم بپرسید، هیچ کدام سر سفرفه هفت سین ماهی قرمز نمی‌گذارند. او اضافه کرد: همچنین فرانسوی‌ها شیوه آتش بازی در چهارشنبه سوری را به شکل متفاوتی در زمان قاجار مرسوم کردند. مردم، پیش از این یک آتش بزرگ درست و دور آن بازی می‌کردند و جشن می‌گرفتند که این حرکت با یک فکر فرنگی نوآوری شد. این پژوهشگر با بیان اینکه مردم ایران سر سفرفه عقد و نوروز کاسه آب و داخل آن نازنج می‌گذاشتند، در باره دلیل این کار توضیح داد: ایرانی‌ها پیش از آنکه دنیا بفهمد جهان گرد است به این موضوع پی برده و متوجه بودند زمین در جهان کجکشان می‌معلق است. نازنج در داخل کاسه آب حکایت‌های فراوان، راز و رمزهای بسیاری داشت. یکی از رمزها این است، نازنج به دلیل خطر و بویی که دارد، میوه دوستی است و عطری فرانسوی ایرانی در دویته‌های خود از نازنج نام برده‌اند. جاوید اضافه کرد: آب هم یکی از نعمت‌هایی است که خدا در اختیار بشر قرار داد تا زنده بماند زیرا بشر از آب استفاده‌های

ایسنا: از خبرهای بد در هر سال، خبر مرگ است؛ امسال نیز تعدادی از چهره‌های حوزه ادبیات و اهل قلم از میان ما رفتند. در سال‌های گذشته، چهره‌های بسیاری از دنیا رفتند؛ در این بین نویسندگان، شاعران، مترجمان و پژوهشگران هم بودند. غلامحسین اولاد - شاعر - زاده سال ۱۳۲۹ در شیراز و متخلص به «م» اندیش- ۵ فروردین پس از یک دوره بیماری در سن ۶۸ سالگی درگذشت. «باغ آتش»، «بهار و تکیه مهابت»، «در باغ خسته بعد از ظهر»، «صحرائی بازی‌ی»، «عاشقانه‌هایم را هیچکس نمی‌خواند»، «کنار خوشه گندم» و «از خودت ای حوصله سر رفته‌ای» از جمله دفترهای شعر منتشر شده او هستند. ملا مهدی السکرانی - شاعر - (متولد ۱۳۳۳ شادگان)، ۸ فروردین از دنیا رفت. او شعرهایی در مدح و ثنای اهل بیت (ع) گفته شده، ملا مهدی در قالبی با عنوان «بوذیه» شعر می‌گفت. او که به حضرت مهدی (عج) علاقه ویژه‌ای داشت، سبکی را در سرودن شعر بنام نهاد با نام «مهدی‌ویات» و دیوانش در این زمینه به زبان عربی منتشر شده است. ادبی حکیم ناصر خسرو - (متولد ۱ مهر ۱۳۰۰ رشت) ۱۵ فروردین به دلیل عارضه قلبی درگذشت. نامع که متخلص «صافعی» را از انتهای نام پدرش مرشد احمد گیلانی صوفی صافی گرفته بود، بین سال‌های ۱۳۲۰ تا ۱۳۵۷ صاحب‌امتیاز نشریه «فرادا» بود. او منظومه «لا ای خواب‌ها» را برای خواب‌هایی که می‌دید در ۱۱۵ بیت سرود و مجموعه شعر «هورانه: اشعار توحیدی» را به چاپ رساند. کیومرث منشی‌زاده - شاعر - (زاده ۱۳۱۷ جیرفت) ۲۶ فروردین در سن ۷۸ سالگی بر اثر سکته مغزی درگذشت. «سفرنامه مرد مالخویلی‌ی رنگ‌بریده»، «یک شعر بلند»، «فرم‌زرت از سفید»، «گزیده اشعار» و کتاب «حافظ حافظ» از آثار اوست. منشی‌زاده را به خاطر به کار بردن اعداد و نشانه‌های ریاضی در شعرهایش به «شاعر ریاضی» می‌شناسند. محمد خرشاشی - طنزپرداز - (متولد ۱۲۹۰ ساره) ۳۳ فروردین در سن ۱۰۳ سالگی از دنیا رفت. گل‌مراد، درویش و میلاد از اسم‌های مستعار او هستند. این طنزپرداز با نشریاتی همچون «گل آقا» و «توقیف» همکاری بود و در دهه ۷۰ سئون ثابتی در روزنامه «کیهان» داشت. خرمشاهی خالق دوهزار لطفیه بود و بعضی عبارتهایی که ساخته بود مانند ضرب‌المثل در فرهنگ مردم جا گرفت؛ از جمله: «در خانه ما روغن اکر نیست صفا هست» یا «چوب خدا صدا ندارد». از او دیوان شعری با عنوان «دیوان خرم» و کتاب «دنیای شادی‌ها» منتشر شده است. میهن بهرامی - داستان‌نویس - (متولد ۱۱ تیرماه ۱۳۲۶) از درپهشت بعد از طی یک دوره بیماری درگذشت. در سال‌های ۵۹ و ۶۰ داستان‌هایی تألیف کرد که به صورت قصه و همراه با نوار کاست منتشر شد؛ از جمله قصه ماه خانوم، سفر کوچک به فضا و باز نویسی قصه قدیمی کنولقلانز. او فوق لیسانس جامعه‌شناسی بود و دکترای فلسفه از دانشگاه تهران داشت. همچنین در رشته روان‌شناسی اجتماعی در دانشگاه UCLA ادامه تحصیل داده بود. مجموعه داستان «حیوان» و «هفت شاخه سرخ» از کتاب‌های او هستند. فیروز نرسوزی جلالی - نویسنده و مدرس داستان‌نویسی - (زاده ۱۴ آبان ۱۳۲۹ خرم‌آباد) بر اثر سرطان ریه در ۵ اردیبهشت‌ماه و در سن ۶۷ سالگی از دنیا رفت. زبان‌های «مخلوق»، «فایده‌بازی» و «برج ۱۱۰» و مجموعه داستان‌های «سال‌های سرد»، «خاک و خاکستر»، «روزی که خورشید سوخت»، «هردی با کفش‌های قهوه‌ای»، «ایسکاد روی مات ۵۵۳»، «حضور» و «سياه بمب» از آثار به‌جامانده او هستند. دادخدا سیم‌الدین، عضو هیئته فرهنگستان زبان

اصغر مهدی‌زادگان - مترجم و برآستار - (متولد ۱۳۳۲) روز ۱۷ مهرماه درگذشت. سهیل سوزنی- شاعر خراسانی - ۲۴ مهرماه بر اثر سکته قلبی از دنیا رفت. او از نسل جوان شعر خراسان، غزل‌سرا و بداهه‌سرا بود. رسول ارونقی کرمانی - نویسنده، چهره مطرح پاورقی نویسی و روزنامه‌نگار - (زاده ۱۳۰۹) اوایل مهر در سن ۸۷ سالگی در آمریکا درگذشت. قبل از انقلاب ۱۳ خرداد سال سردبیری «اطلاعات هفتگی» را به عهده داشت. از سال ۵۸ و قبل از انقلاب به آمریکا رفت و بعد از مدتی در آن‌جا مجله «تهران پست» را دایر کرد. از آثار او به «بابا نان داد»، «مشنب دختر می‌میرد»، «خاطرخواه»، «خروس چهل‌تاج»، «آواره»، «شبی که سحر نداشت»، «عشق دلکف»، «دل‌پهره» و «افسانه‌های مادر من» می‌توان اشاره کرد. علی‌اشرف درویشیان - داستان‌نویس و پژوهشگر حوزه ادبیات عامه - (زاده ۳ شهریور ۱۳۲۰ آبشوران کرمانشاه) بعد از یک دوره طولانی بیماری ۴ آبان در کرج درگذشت. «بیتون»، «آبشوران»، «فصل نان»، «همراه آفتاب‌های پیام»، «گل طلا و کلاش قرمز»، «ابر سیاه هزارچشم»، «روزنامه دیواری مدرسه ما»، «تکنیک»، «کی برمی‌گردد داشت جان»، «آتش در کتابخانه بچه‌ها»، «سولوا»، «سوی‌دو سال مقاومت در زندان‌های شاه»، «افسانه‌ها و مثل‌های کردی»، «سال‌های ابری» (۲ جلد)، «درشتی»، «هوازه‌نامه گویش کرمانشاهی»، «پادمان صمد» (صمد پهرنگی)، «از این ولایت»، «قصه‌های آن سال‌ها»، «خاطرات صفر خان» (صفر قهرمانیان) و مجموعه ۲ جلدی «فرهنگ افسانه‌های مردم ایران»، «داستان‌های محبوب من» و «دانه و پیمان» (هر سه با همکاری رضا خندان میهادی) از آثار او هستند. درویشیان در هفتمین دوره جایزه ادبی هوشنگ گلشیری تقدیر شد. نازنین دهیمی - مترجم - متولد ۳۰ آذر ۱۳۲۷ بود که ۲۰ آبان در سن ۲۹ سالگی و به دلیل مشکلات تنفسی از دنیا رفت. او آثار را با باربارا پارک، تام سپارد و لوسی کری نوود به فارسی ترجمه کرده است. از ترجمه‌های نازنین دهیمی برای کودکان و نوجوانان به «میک‌هارت اینجا بود»، «دک کردن کیک»، «من نر نخواهید لیخند بزنم» و «ازدواج مادرم و بدبختی‌های دیگر» می‌توان اشاره کرد. گلنرخ علی‌بابایی - نویسنده و مترجم آثار تاریخی و سیاسی و دیپلمات - ۲۹ آبان درگذشت. «تیکسون»، «کسی‌تینجر و شاه» ترجمه رهام الوندی و غلامرضا علی‌بابایی، «فرهنگ سیاسی آرش» (تألیف)، «فرهنگ روابط بین‌الملل» (تألیف)، «سیری در تاریخ سیاسی ایران از هخامنشی تا کنون» نوشته جن-راف کارنوت، «تاریخ روابط آمریکا و شوروی: از انقلاب روسیه تا فروپاشی کمونیسم»، نوشته پیترو بویل، ترجمه محمدرفیعی مهرآبادی و غلامرضا علی‌بابایی، «تاریخ نیروی هوایی از پهلوی تا انقلاب» و «تاریخ ارتش ایران» از آثار او هستند. حبیب... چایچیان - شاعر - (متولد ۱۳۰۲ تبریز) ۹ آذر در سن ۹۴ سالگی از دنیا رفت. شهرت او به خاطر سبک شعرهایش بود؛ شعرهایی آیینی و مذهبی در قالب دویته، دو شعر «مثنی شهادت‌نامه عشاق امضا می‌شود» و «مدم ای شاه یاغمد بده» از معروف‌ترین سروده‌های اوست. دیوان اشعار چایچیان که نام «حسان» را به عنوان تخصص انتخاب کرده بود، در سه جلد منتشر شده است. مجتبی عبداستاد - مترجم، شاعر و پژوهشگر - (زاده ۱۳۳۸ کاشمر) ۱۵ آذر در سن ۴۸ سالگی بر اثر حمله قلبی از دنیا رفت. مجموعه شعر «آوازهای ماه و معالده‌های ریاضی» و «گفتگو با مسعود سعد سلمان» از آثار تألیفی اوست. از ترجمه‌های عبداستاد نیز به این‌ها عنوان‌ها می‌توان اشاره کرد: «سپوره‌های یونان» و «اسطوره‌های خاور دور»، «دونا روزنبرگ»، «اسطوره‌های خاورمیانه»، «پی‌یر کریمال»، «افسانه‌های موسیقی»؛ «فرتیس مولر گونکول،

اهل قلمی که از دنیا رفتند

مدیا کاشیگر - مترجم، نویسنده و فعال فرهنگی - (زاده ۱۱ اردیبهشت ۱۳۳۵) ۷ مرداد در بی مشکلات تنفسی در سن ۶۱ سالگی از دنیا رفت. فراموش شده از فردا»، «آرژان‌مان»، «مرگ موریانه» و «ناتی تاریک» از کتاب‌های منتشر شده به قلم این شاعر و نویسنده است. او همچنین آثاری را از آلب کرامو، آنتوان دو سنت اگزوپری، اوزن بونسکو و پل ریگور، ترجمه و منتشر کرده است. کاشیگر راه‌اندازی جایزه‌های ادبی بلدا و روزی روزگاری را هم در کارنامه خود دارد. او از اعضای هیات‌مدیره بنیاد محمود استادمحمد نیز بود. غلامرضا شکوهی - شاعر - (متولد ۱۳۲۸ تربت حیدریه) ۱۰ مرداد بر اثر حمله قلبی و مغزی از دنیا رفت. او از جمله شاعران پیشکسوت خراسانی بود. از آثار این شاعر به «صد پرده آواز خاموش»، «شرم‌های در غزل»، «یک باغ نگاهی» و «آهی بر باغ آیین» می‌توان اشاره کرد. ایمان بخشایشی - شاعر خراسانی - ۲۳ مردادماه بر اثر سانحه رانندگی درگذشت.